

Könyvbarátok“ nagy szolgálatot tettek a magyar kultúrának e könyv kiadásával s a szép nyomdai kiállítás méltán dícséri a Királyi Magyar Egyetemi Nyomdát.

GÁBORJÁNI SZABÓ KÁLMÁN KÖNYVJEGYEI. A Magyar Exlibrisgyűjtők és Grafikabarátok Egyesülete adta ki ezt a finom hatású, szép tipografiájú, művészi tartalmú könyvet.

Gáborjáni Szabó fametszetű könyvjegyeit találjuk itt összegyűjtve e könyvben, amely kitűnő áttekintést nyújt az ő modern meglátású, értékes grafikai képességeinek.

Gáborjáni Szabó fametszettechnikájú könyvjegyei erőteljes, fekete-fehér folthatásúak. Rajzuk kevés eszközzel s biztos vonalvezetésével világít ki a fekete alaphól és érvényre juttatja a fametszet sajátos karaktereit és stílusát. Témái változatosak, bár fantáziája erősebb is lehetne. Figurális rajzai pedig sok tekintetben a szokott formalizmust mutatják.

A könyv szép kiállítása Nagy Károly és Társai Grafikai Műintézetének (Debrecen) elsőrendű munkáját dícséri. **H.**

AZ ORSZ. MAGY. KIR. KÉPZŐMŰVÉSZETI ISKOLA ÉVKÖNYVE, 1933—34. Szerkesztette dr. Ferenczy József főtitkár. Érdekes tájékoztatást ad ez az évkönyv a Képzőművészeti Főiskola utolsó tanítási évről, a tanárok és növendékek működéséről, a tanárok és növendékek névsoráról stb., stb. Az iskola által elért eredményeket, sajnos, nem közli illusztrációkban is, pedig ez méltán érdekelné a művészeti oktatókat.

A szép kivitelű évkönyv az Attila Nyomdában készült.

MOLNÁR C. PÁL 30 EREDETI FAMETSZETE CYRANO DE BERGERACHOZ. ROSNER KÁROLY TANULMÁNYÁVAL. (Officina könyv. Löbl Dávid és Fia nyomása.) Molnár C. Pált, a fametszőt nem kell felfedezni. Számptalan kitűnő munkával vívta ki magának a pozíciót a képzőművészet és a grafika terén. Cyrano illusztrációi csak újabb bizonyítékai művészi kvalitásainak, amelyeket az „Angyali üdvözet“, a „Magyar Legendárium“ klasszikus hatású metszetei és még sok-sok más művészi teljesítménye bizonyít.

Kitűnő művésze ő a fametsző vésőnek. A korhű hangulatok, artisztikus formák nagymestere. A fametszet karakterét elsőrendű technikai készséggel juttatja érvényre.

E pompás kiállítású könyv, melynek szövegrészében Rosner Károly, a kitűnő grafikai szakíró nagy szakértelemmel megírt tanulmánya méltó kíséretet ad e fekete-fehér színpóniának. Nagy örömet fog szerezni ez a könyv a magyar képzőművészet barátainak. **H. L.**

SZEGEDI KIS KALENDÁRIUM 1935. Kiadja a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiuma, Szeged. Hatodízben jelenik meg ez a kedves kis könyvecske. Az eddigi megjeleneteket is örömmel lapozgattuk s szeretettel fogadjuk ezt is. A szegedi fiatal művészek és írók szeretetteljes és lelkes munkájának eredménye ez az artisztikus megjelenésű kis naptár,

amelyben Balla Péter gyűjtötte össze a bukovinai csángó népdalok legszebbjeinek szövegét és kótáját s Buday György, a kitűnő grafikus illusztrálta őket.

Kedvesek és meghatóak ezek a dalok s Buday György nagy szeretettel, ízléssel és művészi kézzel illusztrálta azokat. Buday művészi képességeit régebbi munkáiból jól ismerjük s úgy hisszük, mindenki, aki kezébe veszi ezt a szép kiállítású naptárt, örömet fogja lelmi benne. **H.**

ARÖGZÍTETT ADÓ FELMONDÁSÁRÓL és az új adóbevallásról szól dr. Vargha László jog- és államtudor, hites könyvszakértő, az Adó és Könyvvitel főszerkesztőjének „Hogyan kell az adóbevallást elkészíteni“ című könyve. Ára 1.50 pengő. Megrendelhető: Budapest, IX. Ferenc körút 37., az Adó és Könyvvitel kiadóhivatalában.

• KIÁLLÍTÁSOK •

TÁRSULATUNK IPARMŰVÉSZETI ÉS HÁZI-IPARI KARÁCSONYI VÁSÁRA, mely 1934 december 4-én nyílt meg és 1935 január 6-án zárult, kitűnő erkölcsi és — a mai nehéz időket, súlyos viszonyokat tekintve — igen szép és kielégítő anyagi eredménnyel is zárult. A tavalyihoz képest a forgalom mintegy 40 százalékkal emelkedett, társulatunk nagyszabású propagatív működése és a kiállított anyag elsőrendű volta következtében. A beküldött kiállítási anyagot háromszor kellett utána pótolni, oly nagy keletnek örvendett.

1934 december 4-én délután 6 órakor nyitotta meg ünnepélyes keretek között a kiállítást a M. Kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet kiállítási termeiben dr. Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter képviselőjében dr. báró Kruchina Károly miniszteri tanácsos, akit a társulat választmányja élén az elnökség fogadott. Ligeti Miklós szobrászművész, társulatunk alelnöke üdvözölte a miniszter képviselőjét s üdvözlő szavaival a magyar munka, a magyar feltámadás és élni akarás nagy gondolatát hirdette. Dr. báró Kruchina Károly válaszában nagy örömeinek adott kifejezést a magyar iparművészek és háziiparosok kiváló teljesítményeinek eme pompás bemutatója felett s elismerő szavakkal méltatta a társulatnak a magyar iparművészet és háziipar érdekében kifejtett nagy és önzetlen munkásságát, majd nagy élvezettel szemlélte meg a vásárt. A megjelent előkelőségek között ifj. dr. báró Wlassics Gyula kultuszminiszteri államtitkárt említjük meg, aki szintén a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott a társulat karácsonyi vásáráról.

A művészi s egyszerűségében mégis kitűnően ható installációt Csavlek András iparművész tervezte, aki a kiállítás rendezőivel, Lakatos Arthúr kiállítási bizottsági elnökkel s a bizottság előadójával, Urbányi Vilmossal együtt szeretettel végezte a rendezés nehéz munkáját.

Igen érdekes és kedves részei voltak az installációnak azok a dekoratív festmények, amelyeket Basilides Barna és Fáy Aladár festő-

művészek művészi elgondolásainak artisztikus eredményei. A lépcsőházban Ohmann Béla modernsége mellett meghatározó és szép Madonna-szobrában gyönyörködhetek a látogatók.

A vásár látogatottsága rendkívül nagy volt. A magyar középosztály legnagyobb része ott szerezte be karácsonyi ajándékait. Augusztó királyi hercegasszony és társulatunk elnöke, dr. Vitéz József Ferenc királyi herceg szintén megtisztelték magas látogatásukkal a vásárt és örömmel szemlélték a kiállított tárgyakat, sőt igen sokat vásároltak is.

A mai rendkívüli, súlyos idők dacára, a társulat igen nagy súlyt fektetett arra, hogy a vásáron az iparművészek és háziiparosok minél jobban értékesíthessék műveiket. S az a nagy munka, amelyet a társulat végzett, az a körülmény, hogy a tavalyinál jóval nagyobb volt a forgalom, valamint az elért eredmény bizonyítja, hogy a belső minőség mindig meghozza a maga gyümölcsét s a vásárló közönség is mindinkább felkarolja a magyar iparművészek és háziiparosok elsőrendű termékeit.

OSZTRÁK ÉREMMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS. A Magyar Éremkedvelők Egyesületének eredményes bécsi bemutatkozását és látogatását viszonozza az Osztrák Éremművészek Szövetsége az Országos Magyar Iparművészeti Múzeumban rendezett reprezentatív kiállításukkal. A most élő mesterek művein kívül a múlt század három negyedikének válogatott remekeit is bemutatják, úgy hogy a modern érem- és plakettművészet fejlődése töretlenül vonalban bontakozik ki szemünk előtt. A 25 művésztől bemutatott mintegy 350 alkotás számos magyar vonatkozása miatt is a legnagyobb érdeklődést kelti. Boldogan szemléljük közöttük Stefan Schwartz és Anton Rudolf Weinberger műveit, a magyar földről származó két mester remekét, kik Ausztriába telepedve, az osztrák művészet legmagasabb régióiban szárnyaltak. A többi mester művei sorában is lépten-nyomon találunk magyar vonatkozású, többnyire magyar kiválóságokról készített darabokat.

Az osztrák érmek hűséggel tükröztetik nemzeti művészetük saját hagyományainak szorgos ápolását. Minuciózus portrék tanuskodnak a bécsi iskola hatásáról és kisugárzásáról. A letűnt generáció legnagyobb mestere Anton Scharff. Rudolf Marschall művészete egyenes eredője a bécsi iskolának. Negyedszázaddal ezelőtt ragyogott legnagyobb fényében. Nevesebb hadvezérek portréit ábrázoló és híresebb ütközeteket örökítő plakettjeit a világháború alatt katonasapkáinkon hordtuk. Arnold Hartig művei is a bécsi iskolába sorozhatók. Az osztrák éremművészet ebben a részében kapcsolódik a francia plakettművészetéhez. Míg nálunk a francia művészet döntően hat akkori fiatal mesterreinkre s Beck Ö. Fülöp művészetén keresztül termékenyen formálja át s magasbalendíti a magyar éremművészetet, addig a francia hatás az osztrák éremművészetben csak sporadikus jelenség.

Az osztrák éremművészet mai szakaszában — kevés kivételtől eltekintve — száraz, manirista, konzervatív. Reprezentatív kiállításuk ennek elle-

nére sem veszt jelentőségéből. Szép és tanulságos eseménye művészeti életünknek. Létrehozásán főleg dr. Farkas Zoltán, az Éremkedvelők agilis főtitkára fáradozott.

A megnyitáson megjelent előkelőségek előtt Procopius Béla éremkedvelőegyesületi alelnök nagyhatalmú beszédben mutatott reá az osztrák és magyar éremművészet bensőséges kapcsolataira. A kiállítás sikerének előmozdításában August Loehr egyetemi tanár s múzeumigazgató és Arnold Hartig is nagy érdemeket szerzett.

M. S.

RAHMER MÁRIA KIÁLLÍTÁSA. Műhelykiállításoknak mindig megvan a sajátos bájuk. A kemence közelsége, az anyagot formáló kezek serény munkája fokozta annak az atmoszférának érdekességét, melyben Rahmer Mária mostani kerámiai kiállítását rendezte. Az ő figurái barokkos mozdulatművészetükkel amúgy is különleges levegőben élnek. Ebben a légkörben különös áhítat és különös vidámság úszkál. Egyik fülkében csupa népies szent figura, melyekből primitív pásztorok éneke zeng felénk. Másutt polcok tele a vidám jazz-énekesek furesa grimaszaival. Egy darabka világáros és egy darab gyermeki álomvilág — ez valósul itt meg az iparművésznő formáló kezei alatt. Helyenként talán kicsit a túlzásig elnyújtott mozdulatok és feleslegesen hangsúlyozott díszek. Az egyszerűség, az elhagyások művészete még ezután következik. Rahmer Mária kerámiájában. De bizonyos, hogy máris van stílusa, mely megragad az emlékezetben és amely erős visszhangot kelt a közönségben.

A kiállítás anyagából legközelebbi számunkban közlünk illusztrációkat.

N.

• T Á R S U L A T I • • K Ö Z L E M É N Y E K •

A T Á R S U L A T U N K K E B E L É B E N F O L Y T A T O T T M U N K A fontosabb eseményeiről az alábbiakban számolunk be.

1934 november 8-án a társulat választmány a tartott ülést, amelyen résztvettek Bodon Károly, Grabowiczky Leon, Helbing Ferenc, Hosszú István, M. Kiss Erzsébet, Lakatos Arthur, Ligeti Miklós, Major István, Mátrai Lajos, Megyer Meyer Antal, Nádler Róbert, Ohmann Béla, dr. Pacher Béla, ifj. Richter Aladár, Seenger Béla, Szabó Rezső, Szablya Fischauf Ferenc, Szablya János, dr. báró Szalay Gábor, dr. Szalay Emil, Szukováthy István, Teles Ede, dr. Ugron Gábor, Urbányi Vilmos, Zrinszky József, Helbing László titkár és Deák István mérnök.

Seenger Béla elnök üdvözölte a megjelenteket és az ülést megnyitotta. Napirenden kívül, bejelentette hogy Végh Gyula választmányi és igazgatósági tagságáról lemondott. Javaslatára a választmány e lemondást őszinte sajnálattal vette tudomásul, s neki a társulat iránt mindig tanúsított értékes támogatásáért jegyzőkönyv-